

Jaroslav Zelenka, *Zápas o Svídnicko-Javorsko za vlády Lucemburků*

167 stran textu, obrazové přílohy

Téma diplomové práce Jaroslava Zelenky vychází z dlouholetého zaměření středověkého pracoviště ústavu českých dějin FF UK na dějiny tzv. vedlejších zemí České koruny. Ke studiu si autor vybral jedno ze slezských knížectví, v české literatuře zcela opomíjené Svídnicko – Javorsko.

V úvodu své práce se pokusil naznačit, proč jmenované knížectví stojí mimo zorný úhel českých badatelů a vysvětlit postoje německých a polských historiků, včetně stručné recepce současných trendů zvláště polské historiografie Slezska. Více pozornosti mohlo být věnováno pramenům, respektive používaným edicím; postrádala jsem též charakteristiku netištěných pramenů, zvláště diplomatického charakteru, uložených v archivu ve Vratislavi, ač o jejich existenci autor prokazatelně ví a bylo by bývalo chvályhodné, kdyby je alespoň stručně zhodnotil. V přehledu české literatury o „zahraničním“ Slezsku opomněl pro úplnost uvést Encyklopedii Slezska (Ostrava 200) a poslední publikace vydávané nakladatelstvím Libri.

První, stručná kapitola, má charakter úvodu do problematiky a seznamuje čtenáře s počátky dynastie svídnických Piastovců. Další kapitola si pak víceméně v chronologicko-genealogickém sledu všímá vývoje svídnického regionu za synů Boleslava I., kdy vznikly tři celky – Svídnicko, Javorsko a Minstrbersko. Zajímavá je konstrukce o zájmu české šlechty, respektive Jindřicha st. z Lipé, o knížete Jindřicha Javorského jako ženicha české princezny Anežky, jež by si možná zasloužila ještě propracovanější verzi. Na některých místech autor používá poněkud vágní nebo nepřesné formulace, např. o postavení Žitavska či Kladska k Českému království

Nejrozsáhlejší a také nejzdařilejší část své práce Jaroslav Zelenka věnoval knížeti Bolkovi II. Svídnickému (s. 31-133). Zájem o tohoto bezesporu nejvýznamnějšího svídnického knížete je samozřejmě na místě. Autor se na několika místech pokusil i o novou interpretaci zdánlivě známých faktů: boj krále Jana o Hlohov (s. 43), vztah mezi polským a českým králem v souvislosti s postavením a politikou Bolka II., otázka spojení mezi Bolkem II. a Kazimírem Velikým, jeho právní nároky na Slezsko, Bolkův podíl na politice Karla IV. v 60. letech 14. stol., atd. Velký zájem Karla IV. o Svídnicko-Javorsko dokládají i privilegia, která jeho obyvatelům vydal po sňatku s Annou Svídnickou. Z textu není zcela

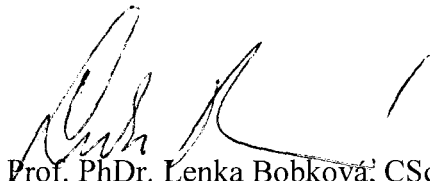
zřejmé, proč by tyto výsady měly mít malou váhu. Ohledně Bolka II. a jeho vztahům ke Krakovu i Praze by jistě do budoucna stálo za to, pokusit se o rozšíření pramenné základny a provést též kompletní rozbor některých Bolkových a pak i Anežčiných listin (třeba i editovaných) i z hlediska diplomatického (otázka intitulace, svědečné řady, datace apod.).

Poslední oddíl práce tvoří pojednání o zřízení a fungování úřadu královského hejtmana pro svídnicko-javorské knížectví. Jeho činnost lze doložit již po smrti Bolka II., ačkoliv knížectví nadále zůstávalo v rukou Bolkovy vdovy Anežky Habsburské. Hejtmani byli až do konce 15. století vybíráni z české šlechty (s. 139). Otázkou však nadále zůstává, zda vykonávání tohoto úřadu nebylo v kompetenci vratislavského hejtmana (Těma z Koldic, Beneš z Choustníka).

Větší pozornost by si zasloužila stylistická (opakování slov, úsečné věty) a někdy i terminologická stránka práce (s. 19 – termín německý císař pro 14. stol.; trochu neobvyklé užívání označení „trůn“ pro vládu v knížectví). Pečlivější přečtení textu by patrně odstranilo i některé pravopisné chyby, zvláště v interpunkci. Vhodné by byly i některé formální úpravy, např. jednotlivé části práce měly začínat vždy na nové stránce.

Celkově lze však práci považovat za zdařilou, přínosnou po stránce tematické i díky některým neotřelým interpretacím. Odpovídá požadavkům kladeným na diplomovou práci a doporučuji ji proto k obhajobě.

Praha 12. září 2006

Prof. PhDr. Lenka Bobková, CSc.
vedoucí diplomové práce